

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets De Nieuwe Veste Coevorden

projectnummer: P001451

Onderwerp: De Nieuwe Veste Coevorden
Datum: 15-09-2022

Inleiding

KADER

De initiatiefnemer is van plan om op de locatie Holwert-Midden een nieuw schoolgebouw van De Nieuwe Veste te realiseren. Hiervoor wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een natuurtoets uitgevoerd. Het doel van deze natuurtoets is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is of dat het plan zo uitvoerbaar is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de natuurtoets 26 augustus 2022 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: bewolkt, droog, circa 22 °C en een matige wind.

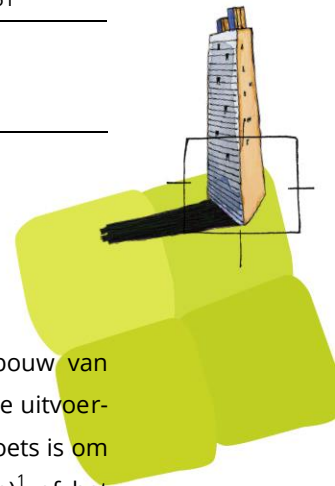
PLANGEBIED EN PLANNEN

Het plangebied ligt aan de zuidzijde van het bedrijventerrein De Holwert in Coevorden (figuur 1). Het wordt begrenst door de Parallelweg in het oosten, de DSM Weg in het zuiden en de De Holwert in het westen. Aan de noordzijde van het plangebied grenzen bedrijventerreinen.

De oostzijde van het plangebied bestaat voornamelijk uit bedrijfsbebouwing van verschillende bedrijven met daaromheen verharding. Deze bebouwing is grotendeels opgetrokken uit baksteen met platte daken. Aan de zuidzijde is een gebouwdeel met een bitumen zadeldak aanwezig. Aan de noordoostzijde staat ook een groot gebouw opgetrokken uit damwandplaten en een klein gebouwdeel met een halfrend dak van plastic.

Aan de noordwestzijde van het plangebied ligt een groot terrein waarop prefab woon/werkunits werden gemaakt. In het zuidwesten van het plangebied ligt een Koninkrijkszaal van Jehovah's getuigen en een braakliggend veld omgeven door struweel en enkele bomen. De Koninkrijkszaal is opgetrokken uit baksteen met bitumen dakbedekking.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Tussen het noordwestelijke deel en het zuidwestelijke deel van het plangebied is struweel aanwezig. Opgaande begroeiing in het plangebied is verder aanwezig langs de randen van de verschillende terreinen. In het plangebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig.

Figuur 1. Locatie van het plangebied (rood). Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl

De plannen bestaan uit de realisatie van een nieuw schoolgebouw van De Nieuwe Veste. Hiervoor wordt de aanwezige bebouwing in het plangebied gesloopt, wordt vegetatie verwijderd en wordt grond vergraven. Het terrein van de Koninkrijkszaal wordt mogelijk niet bij het plan betrokken en kan hierdoor behouden blijven. Omdat dit echter niet vast staat, wordt er in dit rapport vanuit gegaan dat de Koninkrijkszaal en het bijbehorende terrein ook bij de werkzaamheden wordt meegenomen.

Foto's 1 t/m 6. Impressie van het plangebied op 26 augustus 2022. Linksonder de bedrijfsbebouwing in het zuidoosten van het plangebied. Rechtsboven de bedrijfsbebouwing in het noordoosten van het plangebied. Linksmidden het terrein met woon/werkunits in het noordwesten van het plangebied. Rechtsmidden de Koninkrijkszaal in het zuidwesten van het plangebied. Linksonder het braakliggende veld in het zuidwesten van het plangebied. Rechtsonder het struweel tussen het zuidwestelijke en noordwestelijke deel van het plangebied.

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wet natuurbescherming (Wnb) is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (artikel 3.1-3.4 Wnb);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5-3.9 Wnb);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (artikel 3.10-3.11 Wnb).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (artikel 3.11 Wnb). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

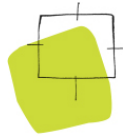
INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Databank Flora en Fauna² (NDFD © 30 augustus 2022) blijkt dat in de directe omgeving (0 – 2 km) van het plangebied diverse beschermde dier- en plantensoorten bekend zijn. Het betreft vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren, een dagvlinder (grote vos) en een vaatplant (kluwenklokje).

In de verschillende delen van het plangebied zijn verschillende biotopen met bijbehorende plantensoorten aanwezig. Op het bedrijventerrein in het oosten van het plangebied zijn voornamelijk algemene gras- en plantensoorten aanwezig, zoals straatgras, Jakobskruid, Canadese fijnstraal, grote weegbree en verwilderde rozen. Op het terrein met prefab units in het noordwesten van het plangebied waren naast de bovengenoemde soorten ook soorten als braam en teunisbloem aanwezig. Ook op het braakliggende veld in het zuidwesten van het plangebied zijn tijdens het veldbezoek alleen algemene plantensoorten waargenomen, zoals teunisbloem, paardenbloem, braam, hopklaver, grote brandnetel, reukloze kamille en smalle weegbree. De vegetatie rondom de Koninkrijkszaal bestaat uit zorgvuldig onderhouden tuinbeplanting, zoals hartlelies en laurierkers- en dennenhagen. De aanwezige soorten in het plangebied duiden op voedselrijke omstandigheden.

Opgaande begroeiing was voornamelijk aanwezig langs de randen van de verschillende delen van het plangebied en in het struweel tussen het noordwestelijke terrein en het braakliggende veld in het zuidwesten. Op het noordwestelijke terrein was ook veel opslag van bomen aanwezig. De opgaande

² De NDFD is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFD zijn door soortexperts gevalideerd.

begroeiing in het plangebied bestond uit veel verschillende boomsoorten, waaronder zwarte els, zomereik, gewone es, knotwilg, ruwe berk, rode kornoelje, zwarte moerbeï, conifeer, appelbomen, perenbomen en pruimenbomen.

Uit de directe omgeving van het plangebied is ook de beschermde plantensoort kluwenklokje bekend (NDFF). Deze soort komt in Nederland in het wild voornamelijk langs de rivieren en Zuid-Limburg voor en is op enkele andere plekken soms verwilderd of ingezaaid. Kluwenklokje is aangewezen op matig droge tot vochtige, matig voedselrijke, kalkhoudende en humushoudende grond, zoals in kalkgraslanden, uiterwaarden en langs rivierdijken. Geschikt biotoop voor kluwenklokje is in het plangebied niet aanwezig. Gezien de terreingesteldheid, de aanwezige biotopen en voedselrijkdom zijn kluwenklokje en andere beschermde plantensoorten niet in het plangebied te verwachten.

Uit de directe omgeving van het plangebied zijn verschillende gebouwbewonende vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten bekend, zoals huismus en gierzwaluw (NDFF). Onder de platte daken en het bitumen zadeldak van de bedrijfsbebouwing in het oosten van het plangebied zijn geen ruimtes aanwezig waar huismus of gierzwaluw nesten kunnen hebben. Ook het plastic halfronde dak van de bedrijfsbebouwing is niet geschikt voor huismus en gierzwaluw om nesten te hebben door het snelle opwarmen en afkoelen van het materiaal. Ook onder de bitumen dakbedekking van de Koninkrijkszaal ontbreken geschikte ruimtes voor gierzwaluw en huismus. Hierdoor kan de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismus en gierzwaluw in het plangebied worden uitgesloten.

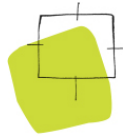
Tijdens het veldbezoek zijn in de bomen in het plangebied geen nesten waargenomen waarin boom-bewonende broedvogels met jaarrond beschermde nesten, zoals de uit de omgeving bekende buizerd en ransuil (NDFF), in kunnen broeden.

Het braakliggende veld en de groene randen van het plangebied maken mogelijk onderdeel uit van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, die in de omgeving van het plangebied kunnen broeden.

In de bomen en struiken in het plangebied kunnen bovendien algemene, weinig verstoringgevoelige vogelsoorten, zoals merel, winterkoning en houtduif, tot broeden komen. Nesten van algemene vogelsoorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

In de opgaande beplanting in het gebied zijn tijdens het veldbezoek geen holtes of scheuren waargenomen die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Bovendien zijn de bomen in het plangebied te dun om geschikte holtes te bevatten.

Uit de NDFF komen ook gebouwbewonende vleermuissoorten naar voren, zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De Koninkrijkszaal in het zuidwesten van het plangebied beschikt niet over

open stootvoegen en het bitumen dak is strak afgewerkt, waardoor vleermuizen geen verblijven kunnen hebben in dit gebouw. Tussen de damwandplaten muren en de dakrand van het bedrijfsgebouw in het noordoosten van het plangebied zijn openingen van circa 5 cm aanwezig. De damwandplaten zijn te glad voor vleermuizen om grip te hebben, waardoor deze openingen niet geschikt zijn als vleermuisverblijfplaats. Daarnaast bieden deze relatief grote ruimtes achter de dakrand geen geschikt microklimaat voor vleermuizen door het snelle opwarmen en afkoelen van het materiaal. Tussen de bakstenen muren en de platte daken van de overige bedrijfsbebouwing in het oosten en zuidoosten van het plangebied zitten echter wel geschikte kleine openingen voor vleermuizen om achter weg te kruipen. Ook zijn de boeiboorden van de bedrijfsbebouwing in het oosten en zuidoosten op meerdere plekken beschadigd of niet strak afgewerkt, waardoor hierachter geschikte ruimtes aanwezig zijn voor vleermuizen om verblijven te hebben (foto 7). Daarnaast zijn op enkele plekken loodslabben aanwezig waarachter vleermuizen kleine verblijven, zoals paarverblijven, kunnen hebben (foto 8). De aanwezigheid van beschermde vleermuisverblijfplaatsen in de bedrijfsbebouwing in het oosten en zuidoosten van het plangebied kan hierdoor niet worden uitgesloten.

Ook kan het plangebied onderdeel uitmaken van het foerageergebied van vleermuizen die rondom bebouwing foerageren, zoals de uit de omgeving bekende gewone dwergvleermuis en laatvlieger (NDFF). In het plangebied zijn geen groenstroken aanwezig die een onderdeel vormen van een doorgaande structuur van opgaande beplanting, die dienst kan doen als essentiële vliegrouete.

Foto's 7 en 8. Links de openingen tussen de bakstenen muur en de boeiboorden in het zuiden van het plangebied. Rechts de open loodslabben aan de zuidoostzijde van het plangebied.

Het braakliggende veld en struweel in het plangebied vormen geschikt leefgebied voor een aantal grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende soorten huisspitsmuis, veldmuis en wezel (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb.

In de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van de niet-vrijgestelde eekhoorn, otter, veldspitsmuis en steenmarter bekend (NDFF). Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten van eekhoorn waargenomen in het plangebied. Bovendien is geschikt leefgebied voor eekhoorn met grotere bomen, zoals bosgebied, niet in of nabij het plangebied aanwezig. Hierdoor wordt eekhoorn niet in het plangebied verwacht. Voor otter ontbreekt eveneens geschikt leefgebied, zoals watergangen met rustige, begroeide oeverzones, in en nabij het plangebied. De aanwezigheid van otter kan in het plangebied worden uitgesloten. Veldspitsmuis is aangewezen op kleinschalig agrarisch cultuurlandschap en komt niet of nauwelijks voor rondom bebouwing. Door de ligging van het plangebied in het bebouwde gebied van Coevorden wordt veldspitsmuis niet in het plangebied verwacht. Steenmarter maakt zijn nest in zolders, onder daken, in rommelhoekjes en in holtes en nissen in bebouwing. In de bebouwing in het zuidoosten van het plangebied kunnen kieren en spleten die steenmarter toegang geven tot de bebouwing niet worden uitgesloten. Ook zijn rondom de bedrijfsbebouwing rommelhoekjes aanwezig en op het terrein met woon/werkunits kan steenmarter wegkruipen onder de units. Daarnaast zijn in het plangebied enkele rechtlijnige elementen met voldoende dekking, zoals hagen, aanwezig waarlangs steenmarter zich kan verplaatsen. Hierdoor kan de aanwezigheid van steenmarter in het plangebied niet worden uitgesloten. Andere niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten worden op basis van het ontbreken van geschikt habitat en waarnemingen uit de omgeving (NDFF) niet in het plangebied verwacht.

De groene randen van het plangebied vormen geschikt landbiotoop voor enkele algemene amfibie-soorten, zoals gewone pad en bruine kikker (NDFF), voor wie de watergang ten westen van het plangebied als voortplantingswater kan dienen. Voor deze soorten geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb. Uit de omgeving van het plangebied zijn geen niet-vrijgestelde amfibieënsoorten bekend (NDFF). Vanwege het ontbreken van geschikt biotoop en/of waarnemingen uit de omgeving zijn niet-vrijgestelde amfibiesoorten niet in het plangebied te verwachten.

De dagvlinder grote vos is uit de directe omgeving bekend (NDFF). Grote vos is een zwervende soort en komt verspreid over heel Nederland voor. In het plangebied zijn enkele pruimen en perenbomen aanwezig, die als waardplanten kunnen dienen voor grote vos. Aanwezigheid van grote vos in het plangebied kan dan ook niet worden uitgesloten.

Overige beschermde soorten uit de soortengroepen vissen en reptielen zijn in de directe omgeving niet bekend (NDFF). Het plangebied biedt deze soortengroepen ook geen geschikt leefgebied. Gezien dit gegeven kan de aanwezigheid van beschermde vissen en reptielen worden uitgesloten.

TOETSING

Als gevolg van de sloop van de bedrijfsbebouwing in het oosten van het plangebied gaan mogelijk beschermde verblijfplaatsen van vleermuissoorten als gewone dwergvleermuis en laatvlieger verloren. Nader onderzoek is nodig om te bepalen of vleermuizen gebruik maken van de bebouwing in het plangebied. Ook kan bij uitvoering van de plannen nestplaatsen van steenmarter verloren gaan in en rondom de bedrijfsbebouwing en op het terrein in het noordwesten van het plangebied. Hierdoor is nader onderzoek nodig naar de aanwezigheid van steenmarter in het plangebied. Als gevolg van de plannen gaan mogelijk ook waardplanten van de dagvlinder grote vos verloren. Daarom is nader onderzoek nodig om te bepalen of grote vos gebruik maakt van de aanwezige waardplanten in het plangebied.

Bij uitvoering van de plannen gaan geen jaarrond beschermde nesten verloren. Wel verandert het plangebied als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus en buizerd, maar zal niet geheel ongeschikt worden. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten treden niet op.

Voor de overige vogelsoorten geldt dat het vernietigen of verstoren van in gebruik zijnde nesten van (algemene) vogelsoorten bij wet is verboden. Dit kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De meeste vogels broeden tussen half maart en half juli.

Het plangebied zal naar verwachting na de sloop en nieuwbouw niet ongeschikt worden voor de te verwachten vleermuissoorten die rondom bebouwing foerageren. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen door verlies van foerageergebied treden niet op.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen ook enkele verblijfplaatsen van algemene amfibiesoorten en algemene grondgebonden zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Drenthe. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Dit netwerk moet voldoende robuust zijn voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale NNN en de bijbehorende natuurverbindingen is voor de provincie Drenthe uitgewerkt in de Omgevingsvisie Drenthe en de bijbehorende Provinciale Omgevingsverordening Drenthe (geconsolideerd op 8 december 2021).

INVENTARISATIE

Het plangebied ligt op circa 14,7 km ten zuidoosten van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Mantingerzand'. Ten noordwesten van het plangebied ligt een bos- en weidegebied aangewezen als NNN op circa 3,6 km afstand.

TOETSING

Het plangebied ligt op ruime afstand van het Natura 2000-gebied 'Mantingerzand'. Hierdoor zijn in potentie alleen effecten door externe werking mogelijk. Het plangebied is gescheiden van het Natura 2000-gebied door onder andere de bebouwing van Coevorden, wegen en agrarisch gebied. Gezien de grote afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Een eventuele toename van stikstofdepositie als gevolg van bouwwerkzaamheden in de aanlegfase is op basis van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering vrijgesteld van vergunningsplicht.

Er kan echter in potentie wel sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden tijdens de gebruiksfase. Daarom dient een AERIUS-berekening te worden gemaakt waaruit blijkt of tijdens de gebruiksfase al dan niet sprake is van stikstofdepositie boven 0.00 mol N/ha/ja in stikstofgevoelige habitattypen van Natura 2000-gebieden.

Het NNN in Drenthe kent geen externe werking. Met de uitvoering van de plannen gaat geen NNN verloren, waardoor negatieve effecten hierop kunnen worden uitgesloten.

Beschermde houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 1.000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom.

INVENTARISATIE EN CONCLUSIE

In het plangebied zijn geen beschermde houtopstanden aanwezig. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Drenthe is niet nodig.

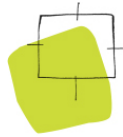
Conclusie

Voor dit plan is op 26 augustus 2022 een veldbezoek uitgevoerd en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Het veldbezoek en de verspreidingsgegevens geven nog onvoldoende beeld van de natuurwaarden in het gebied om de toetsing aan de Wnb op te baseren.

Uit de toetsing komt naar voren dat als gevolg van de plannen mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen en van steenmarter verloren gaan. Ook gaan mogelijk waardplanten van grote vos verloren. Nader onderzoek is nodig om de aan- of afwezigheid van vleermuizen, steenmarter en grote vos in het plangebied vast te stellen. Op basis van de resultaten van dit onderzoek wordt bepaald of een ontheffing voor de Wnb nodig is.

Verder moet bij de werkzaamheden rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Dit betekent dat er bij voorkeur buiten het broedseizoen wordt gewerkt, dus buiten de periode half maart tot half juli.

Het is ook mogelijk om voor het broedseizoen te starten met de werkzaamheden en continu door te werken. Dan is het waarschijnlijk dat vogels niet in het plangebied gaan broeden vanwege de continue verstoring.

Is de wens om de werkzaamheden in het broedseizoen te starten, dan is het nodig om het plan-gebied voorafgaand aan de start te (laten) inventariseren op broedgevallen. Zijn er op dat moment vogels aan het broeden, dan kunnen de werkzaamheden pas starten als de jongen zijn uitgevlogen.

Negatieve effecten ten aanzien van in het kader van de Wnb beschermde Natura 2000-gebieden kunnen nog niet worden uitgesloten. Een AERIUS-berekening moet uitwijzen of de stikstofdepositie al dan niet boven de 0.00 mol N/ha/ja uitkomt. Het plan is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.